

ความสุขของกะเทย เกย์ไทย*

พรเทพ แพรขาว ป.ร.ด.**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับความสุขของ กะเทย เกย์ โดยใช้เครื่องมือ “ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย” หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 0.70 โดยมีกลุ่มตัวอย่างกะเทย เกย์ จำนวน 170 คน แบ่งเป็นกะเทย 57 คน และ เกย์ 113 คน อายุระหว่าง 15 – 50 ปี เก็บข้อมูลระหว่างพฤษภาคม 2553 – มกราคม 2554 ผลการศึกษาพบว่า กะเทย เกย์ มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป โดยมีคะแนนความสุขเฉลี่ยที่ 27.91 จะเห็นว่ากะเทย เกย์มีความสุขที่ไม่แตกต่างจากคนทั่วไป และไม่ได้มีความสุขมากผิดปกติกว่าคนอื่นในสังคม

คำสำคัญ: กะเทย เกย์ ความสุข

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ความสุข” หรือ “สุข” เป็นคำนามหมายถึง ความสบายกายสบายใจ เช่น ขอให้มีความสุข เกิดมาก็มีสุขบ้างทุกข์บ้าง¹ ความสุขอยากต่อการนิยามให้มีความหมายที่แน่นอนแต่จะมีความสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ที่ดี คุณภาพชีวิต ความพึงพอใจในชีวิต ภาวะทางอารมณ์ทางบวก ความร่าเริงสนุกสนาน ความสุขไม่ได้มีความหมายตรงข้ามกับความทุกข์ ความซึมเศร้า หรือสุขภาพไม่ดี แม้ว่าความสุขจะมีความเชื่อมโยงกับภาวะดังกล่าวก็ตาม ดังนั้นความสุขประกอบด้วยอารมณ์ทางบวก ความพึงพอใจในชีวิต ปราศจากความเศร้าโศก² ซึ่งจัดแบ่งความสุขเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ครอบครัวยุติธรรม ความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว การเชื่อฟังผู้ใหญ่ 2) ยอมรับโครงสร้างของลำดับชั้นทางสังคม ไว้วางใจผู้มีอำนาจทำให้เกิดเป็น ปึกแผ่น ความกลมกลืนและเป็นบรรทัดฐานของสังคม 3) การทำงาน การศึกษา การเรียนรู้ ทักษะการทำงาน การอดออม และ 4) ความประพฤติดี ความถ่อมตนและมีวินัย ความสุขตามปรัชญาขงจื้อ เน้นที่ความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัว สังคมมากกว่าความสุขส่วนบุคคล³ นายแพทย์อภิชัย มงคล และคณะ⁴ ได้สะท้อนประเด็นความสุขของคนไทยว่าเป็นเรื่องเดียวกับสุขภาพจิต โดยให้ความหมายว่า สภาพชีวิตที่เป็นสุขอันเป็นผลจากการมี

ความสามารถในการจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิต มีศักยภาพที่จะพัฒนาดตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยครอบคลุมถึงความดีงามภายในจิตใจภายใต้สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ สภาพจิตใจ (mental state) สมรรถภาพของจิตใจ (mental capacity) คุณภาพของจิต (mental quality) และปัจจัยสนับสนุน (supporting factors)

ความสุขเกิดจากการได้รับการยอมรับนับถือ โดยบุคคลอื่นให้การยอมรับการกระทำหรือความสำเร็จ นอกจากนี้ความสุขยังเกิดจากการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ความเป็นปึกแผ่น ความซื่อสัตย์จากพวกพ้องและบุคคลในครอบครัว การได้รับความสำเร็จในอาชีพการงาน มีฐานะมั่นคง ช่วยเหลือครอบครัว การควบคุมตนเอง พัฒนาดตนเอง ความประจักษ์ในตนเอง คือการเป็นคนดีมีศีลธรรม มีคุณธรรม เป็นความยินยอมรับความเป็นไปในชีวิต ซึ่งเป็นผลงานการศึกษาความสุขของประชากรได้หวั่น⁵ การสำรวจความสุขของคนไทยจะสัมพันธ์กับเรื่องปากท้องความเป็นธรรมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ⁶ การให้นิยามความสุขสัมพันธ์กับการประเมินตนเองว่าชื่นชอบชีวิตโดยรวมมากแค่ไหน การที่จะบอกว่ามีความสุขจึงหมายถึงความพึงพอใจกับชีวิตนั่นเอง⁷

*ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

กะเทย เกย์ คือกลุ่มประชากรหนึ่งในสังคมที่ถูกจัดกลุ่มให้แตกต่างจากผู้ชายผู้หญิงโดยใช้มิติเพศวิถี (Sexuality) และมักสื่อถึงความหมายในเชิงลบมากกว่าเชิงบวกตามมุมมองอคติทางเพศ (Sexism)⁸ หรือมีความเป็นอื่น (Others) กะเทย เกย์ จึงถูกมองข้ามเสมือนไม่มีตัวตนหรือพื้นที่ทางสังคม วิธีชีวิตกะเทย เกย์ จึงมีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพจิต⁹ การถูกสังคมนิยามว่ากะเทย เกย์ มีนัยเชิงปฏิเสธที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและภาวะบีบคั้นทางอารมณ์ (Distress) การปฏิเสธจากครอบครัวหรือสังคมเกิดจากพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานวิถีปฏิบัติทางเพศชายหญิง เช่น ผู้ชายที่แสดงกิริยาข้ามเพศเลียนแบบผู้หญิง อ่อนแอ สุภาพเรียบร้อย¹⁰ การที่ครอบครัวปฏิเสธพฤติกรรมข้ามเพศหรือพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเป็นสาเหตุหนึ่งของการฆ่าตัวตายในวัยรุ่นเพศชายกลุ่มนี้¹¹

การที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนและเก็บกดรสนิยมทางเพศอาจส่งผลให้เกิดภาวะซึมเศร้านำไปสู่การคิดฆ่าตัวตายกะเทย เกย์ มักกลัวถูกเหยียดหรือถูกกีดกัน (Discrimination) จากสังคมซึ่งปฏิบัติจากสังคมดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะซึมเศร้า¹² กะเทยจะกังวลกับอวัยวะเพศชายของตนทำให้ใช้ชีวิตอย่างขาดมั่นใจและอารมณ์มั่นคง¹³ กะเทยมักขาดทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับตน¹⁴ การที่กะเทยถูกเลือกปฏิบัติจากสังคมส่งผลให้ขาดโอกาสในการทำงาน ระบบราชการและชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่มั่นคง¹⁵

จากภาพสะท้อนของความเป็นอยู่ของ กะเทย เกย์ ข้างต้นถูกแวดล้อมด้วยสถานการณ์ที่อาจสร้างภาวะบีบคั้นทางอารมณ์ได้อยู่เสมอก่อให้เกิดสภาวะทางจิตใจด้านลบมากกว่าบวก นอกจากนี้อัตลักษณ์กะเทย เกย์ ถูกสังคมไทยสร้างอย่างมีอคติว่าเป็นกลุ่มคนที่สร้างสีสัน สนุกสนานร่าเริง มีความสุขการให้ความหมายความสุขในชีวิต กะเทย เกย์ ถูกให้ความหมายตามเพศวิถี เช่น ความสุขได้แต่งตัวข้ามเพศ ได้มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย¹⁶ เป็นต้น ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่ผ่านมา ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจความสุขของกะเทย เกย์ โดยใช้เครื่องมือวัดความสุขคนไทย (Thai Happiness Indicators; THI-15)¹⁷ เพื่อดูภาพรวมของความสุข กะเทย เกย์ ว่ามีความสุขอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความสุขของกะเทย เกย์ ไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเชิงพรรณนาถูกนำมาใช้เพื่อสำรวจประเมินความสุขของ กะเทย เกย์ มีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กะเทย เกย์ โดยผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยเปิดเผยตน (Coming out) และยอมรับว่าตนคือ “กะเทย” หรือ “เกย์” การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรกะเทย เกย์ที่เป็นสมาชิกของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย และเครือข่ายของสมาคมฟ้าสีรุ้งตามภูมิภาคของประเทศไทย มีคุณสมบัติ คือ 1) กะเทย เกย์ อายุ 15-60 ปี 2) ยอมรับและเปิดเผยตนเองว่าเป็นกะเทย หรือ เกย์ 3) สามารถสื่อสาร อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ 4) ยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กะเทย เกย์ เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่อาจจะระบุจำนวนประชากรทั้งหมดได้แม้การวิจัยครั้งนี้จะเลือกสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยและเครือข่ายของสมาคมฯ ตามภูมิภาค แต่โดยธรรมชาติของสมาชิกจะไม่มีการจัดทะเบียนเพื่อเป็นสมาชิกสมาคมฯ เกย์ กะเทยมักจะแหวะเวียนเข้ามาทำกิจกรรมกลุ่มกัน ซึ่งไม่มีความต่อเนื่อง แต่จะมี กะเทย เกย์ เข้ามาพื้นที่สมาคมฯ ประกอบกับยังไม่เคยมีการสำโนประชากรว่าใครคือกะเทย เกย์ ดังนั้นเพศจึงถูกระบุตามเพศกำเนิดว่าเป็นเพศชายเท่านั้นผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน โดยใช้หลักการเลือกตัวอย่างไม่ใช่หลักการความน่าจะเป็น (non-probability sampling) ซึ่งเป็นเครือข่ายสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา 170 คน

เครื่องมือในการวิจัย เพื่อสำรวจประเมินความสุข กะเทย เกย์ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ อายุ การศึกษา นับถือศาสนา อาชีพ รายได้ 2) แบบประเมิน ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย (Thai Happiness Indicators; THI-15) พัฒนาโดยนายแพทย์อภิชัยมงคล และคณะ¹⁷ ของกรมสุขภาพจิตเหมาะสำหรับคนไทยที่มีอายุในช่วง 15-60 ปี โดยการประเมิน

เหตุการณ์ อาการ ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง และปัจจัยที่ทำให้สุข-ทุกข์ในระยะ 1 เดือนที่ผ่านมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) โดยมีคะแนนเต็ม 45 คะแนน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่ม 1 ได้แก่ข้อ 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 แต่ละข้อให้คะแนน ดังนี้ ไม่เลย = 0 คะแนน เล็กน้อย = 1 คะแนน มาก = 2 คะแนน และ มากที่สุด = 3 คะแนน

กลุ่ม 2 ได้แก่ข้อ 3, 4, 5 แต่ละข้อให้คะแนน ดังนี้ ไม่เลย = 3 คะแนน เล็กน้อย = 2 คะแนน มาก = 1 คะแนน และ มากที่สุด = 0 คะแนน

แปลผลเมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์กำหนด คือ 0-26 คะแนน หมายถึง มีความสุขน้อยกว่าคนทั่วไป (Poor) 27-32 คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (Fair) 33-45 คะแนน หมายถึง มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (Good)

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ Thai Happiness Indicators; THI-15 โดยใช้วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการวิเคราะห์ที่ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน เท่ากับ 0.70

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเครื่องมือกับผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นสมาชิกสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เพื่อความเข้าใจในการเก็บข้อมูล

2) เครือข่ายสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ภูมิภาคเป็นพื้นที่เก็บข้อมูล ได้แก่ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลางกรุงเทพมหานครและชลบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่นและภาคใต้จังหวัดตรัง โดยผู้วิจัยแจกแบบสำรวจไปแต่ละ 50 ชุด รวมเป็นทั้งหมด 200 ชุด

3) ใช้เวลาเก็บข้อมูล 9 เดือน ตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม 2553 – มกราคม 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์ภาพรวมด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลตามข้อกำหนดของเครื่องมือ

จริยธรรมการวิจัย การศึกษาวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยให้ความใส่ใจเป็นพิเศษต่อจริยธรรมของการวิจัย โดยยึดหลักปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ผู้วิจัยได้นำเสนอเค้าโครงวิจัยต่อคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามระเบียบการวิจัย เพื่อรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรม ซึ่งโครงการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านความเห็นชอบให้ดำเนินการวิจัยได้ เลขที่ HE 522305 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553 หลังจากได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยจึงเริ่มเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัย ผู้วิจัยชักชวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยโดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์การศึกษารายละเอียดต่างๆ ในการเก็บข้อมูล สิทธิผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ได้แก่ ไม่เปิดเผยชื่อนามสกุล การรักษาความลับ

ผลการวิจัย

ความสุขเป็นความรู้สึกที่มีผลด้านบวกต่อภาวะสุขภาพจิต การศึกษาความสุขในกลุ่มกะเทยเกย์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความสุขคนไทย (Thai Happiness Indicators: THI-15)¹⁷ เพื่อวัดระดับความสุขกะเทยเกย์

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน การรายงานคุณลักษณะจำแนกตาม อายุ ภูมิลำเนา พื้นที่ในการทำงาน ศาสนา การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเรียกตนเองว่า “เกย์” จำนวน 113 คน (ร้อยละ 57.6) และ “กะเทย” จำนวน 57 คน (ร้อยละ 19.4) อายุมากที่สุด 50 ปี และต่ำสุด 15 ปี โดยมีกลุ่มอายุ 15 – 20 ปี มากที่สุดจำนวน 87 คน (ร้อยละ 51.2) นับถือศาสนาพุทธจำนวน 150 คน (ร้อยละ 88.2) ที่เหลือนับถือศาสนา คริสต์/อิสลาม จำนวน 20 คน การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 83 ราย (ร้อยละ 48.8) ประกอบอาชีพภาคเอกชนมากที่สุดจำนวน 72 คน (ร้อยละ 42.4) ได้แก่ พนักงานบริษัท ลูกจ้างร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านเช่าชุดวิวาห์ รับจ้างทั่วไป รายได้ 5,000 – 10,000 บาท พบมากที่สุดจำนวน 65 คน (ร้อยละ 38.2) รองลงมารายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 60 คน (ร้อยละ 35.3) ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา

ผลการสำรวจความสุขภายในช่วง 1 เดือนของกลุ่มกะเทยเกย์ จำนวน 170 คน มีค่าคะแนนความสุขเฉลี่ยอยู่ที่ 27.91 แสดงมีความสุขเท่ากับคนทั่วไป ซึ่ง

แยกตามระดับความสุขพบว่ามีความสุขมากกว่าคนทั่วไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป จำนวน 60 คน คิดร้อยละ 35.3 และมีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 จะเห็นว่าแม้ค่าเฉลี่ยความสุขในภาพรวมมีความสุขเท่ากับคนทั่วไป แต่ผลสำรวจในกลุ่มนี้กลับพบว่ามีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไปมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบความสุระหว่างกะเทยกับเกย์ โดยการทดสอบที (T-test) พบว่าทั้งสองกลุ่มมีความสุขไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.5$) (ตารางที่ 2)

การเปรียบเทียบเป็นรายชื่อของแบบประเมินความสุขคนไทยระหว่าง กะเทย กับ เกย์ พบว่ามีประเด็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ 5 ข้อ ได้แก่ 1) ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต 3) ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์ 4) ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา และ 5) ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง (ตารางที่ 3)

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่ากลุ่มตัวอย่างเรียกตนเองว่าเกย์ 113 คน กะเทย 57 คน ซึ่งกะเทยมีเพศภาวะข้ามเพศ ไข่มวยยาว แต่งกายด้วยเสื้อผู้หญิง เกย์มีเพศภาวะผู้ชาย แม้ว่าบางคนอาจแสดงกิริยากระตือรือร้น แต่ไม่เรียกตัวเองว่ากะเทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย (15-20 ปี) และประกอบอาชีพส่วนตัวภาคเอกชนทั้งหมด

ผลการสำรวจความสุขของกะเทย เกย์ ในภาพรวมพบว่ามีความสุขเท่ากับคนทั่วไป สะท้อนให้เห็นว่ากะเทย เกย์ มีวิถีชีวิตและสภาวะทางจิตไม่แตกต่างไปจากชายหญิง แม้สภาพความเป็นจริงของสังคมดูคล้ายจะสร้างภาวะบีบคั้นทางอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกกลัวกังวล เครียด และภาวะซึมเศร้า ที่มีผลต่อสุขภาพจิตได้และจากผลการสำรวจความสุขของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามียุทธศาสตร์ทั้งหมด 65 คน มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (ร้อยละ 21.40) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 170 คน สะท้อนให้เห็นว่าเขามีความสุขมากกว่าความ

สุข ซึ่งการศึกษาเชิงคุณภาพของ พรเทพ แพรขาว¹⁶ พบว่าความทุกข์ของกะเทย เกย์ มีความสัมพันธ์กับเพศวิถีที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคม ได้แก่ กะเทยเป็นโรคขาดรัก ความรักนอกกรอบของเกย์ และการศึกษาของ Meyer¹⁸ ความทุกข์ ความเครียด ของ เกย์ในสหรัฐอเมริกาได้ผลมาจากการถูกตีตรา การถูกปฏิเสธและเหยียดความเป็นกะเทย เกย์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการคิดฆ่าตัวตาย อย่างไรก็ตามเมื่อผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าความสุขของกะเทย เกย์มีความสุขไม่แตกต่างจากคนในสังคม การปรับสมดุลชีวิตของกะเทย เกย์ ในบริบทสังคมไทยสะท้อนได้จากการศึกษาของวัชรินทร์ หนูสมตน¹⁵ เรื่องชีวิตและการทำงานของสาวประเภทสอง ผลการศึกษาพบว่าสาวประเภทสองหรือกะเทยต้องทำงานหนักเป็นสองเท่าและต้องแสดงความสามารถที่โดดเด่นถึงจะได้รับการยอมรับในการทำงาน ซึ่งเป็นการยอมรับผ่านความสามารถมากกว่าการยอมรับเพศของเขา จะเห็นได้ว่ากะเทย เกย์ อาจต้องใช้ความพยายามปรับสมดุลชีวิตเพื่อให้ดำรงอยู่อย่างมีความสุขมากกว่าผู้ชายผู้หญิง

การเปรียบเทียบความสุระหว่างกะเทย เกย์ พบว่ามีความสุขไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายชื่อของแบบวัดประเมินความสุขกลับพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ 5 ประเด็น และผู้วิจัยจึงให้ความสนใจนำค่าเฉลี่ยคะแนนมาอภิปรายได้ละเอียดขึ้น ได้แก่

1) ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันข้อนี้จากเครื่องมือประเมินความสุขTHI-15¹⁷ ตรงกับข้อลำดับที่ 3 และอยู่ในโดเมนที่ 1 สภาพจิตใจ การให้ค่าคะแนนในทางกลับกันคือถ้าตอบว่าไม่เลยเท่ากับ 3 คะแนน และมากที่สุด 0 คะแนน ผลการวิเคราะห์ในข้อนี้พบว่า เกย์มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากะเทยชี้ให้เห็นว่ากะเทยมีความเบื่อหน่ายต่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและมีสภาพจิตใจที่ไม่ดีซึ่งสภาพจิตใจหมายถึงสภาพจิตใจที่เป็นสุขหรือทุกข์ การรับรู้สภาวะสุขภาพของตนเอง ความเจ็บป่วยด้านร่างกายที่ส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจและความเจ็บป่วยทางจิต⁴

2) ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต ข้อนี้จากเครื่องมือประเมินความ

สุข THI-15 ตรงกับข้อลำดับที่ 8 และอยู่ในโดเมนที่ 2 สมรรถภาพจิตใจ การให้ค่าคะแนนในข้อนี้ในทิศทางบวกคือไม่เลยเท่ากับ 0 และมากที่สุดเท่ากับ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของกะเทยสูงกว่าเกย์ ชี้ให้เห็นว่ากะเทยมีความสามารถของจิตใจในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข⁴ ซึ่งอาจเป็นเพราะกะเทยสามารถเปิดเผยตัวในสังคมและต้องเผชิญกับสภาวะบีบคั้นทางอารมณ์ที่มีผลกระทบมาจากสังคมกับการเปิดเผยตัวมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดความมั่นใจที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นเชิงลบกับตนเอง และอาจส่งผลให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและท้อแท้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามผลการศึกษาในข้อนี้มีความขัดแย้งกับการศึกษาของ มณฑาทิพย์ ชัยเปรม¹⁴ ที่ผลการศึกษาพบว่า กะเทยมักขาดทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับตน

3) ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์
ข้อนี้จากเครื่องมือประเมินความสุข THI-15 ตรงกับข้อลำดับที่ 9 และท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา ตรงกับข้อลำดับที่ 10 ทั้ง 2 ข้อนี้อยู่ในโดเมนที่ 3 คุณภาพจิตใจ การให้ค่าคะแนนในข้อนี้ในทิศทางบวกคือไม่เลยเท่ากับ 0 และมากที่สุดเท่ากับ 3 และผลการวิเคราะห์ทั้ง 2 ข้อนี้ พบว่าเกย์มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากะเทยซึ่งคุณภาพของจิตใจหมายถึงคุณลักษณะที่ดีงามของจิตใจในการดำเนินชีวิตอย่างเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม⁴ เกย์มีทักษะในการช่วยเหลือสังคมมากกว่ากะเทยจึงส่งผลให้มีคุณภาพจิตใจดีกว่า

4) ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเองข้อนี้จากเครื่องมือประเมินความสุข THI-15 ตรงกับข้อลำดับที่ 12 และอยู่ในโดเมนที่ 3 คุณภาพจิตใจ การให้ค่าคะแนนในข้อนี้ในทิศทางบวกคือไม่เลยเท่ากับ 0 และมากที่สุดเท่ากับ 3 และผลการวิเคราะห์พบว่ากะเทยมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าเกย์ ข้อนี้ชี้ให้เห็นว่ากะเทยมองตนเองมีคุณค่า ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองจึงเป็นคุณภาพของจิตใจ

ผลการวิเคราะห์ 5 ประเด็น ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า กะเทยและเกย์ มีการดำเนินชีวิตที่ก่อให้

เกิดความสุขมีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน แต่กลุ่มตัวอย่างเกย์มีแนวโน้มสุขภาพจิตดีกว่ากะเทย อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากกะเทยต้องปะทะสังสรรค์กับสังคมผ่านการเปิดเผยตนและดำเนินชีวิตแบบข้ามเพศ อาจส่งผลกระทบต่อจิตใจและสะสมแรงบีบคั้นทางอารมณ์อย่างต่อเนื่อง และผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเกย์ในบริบทสังคมไทยมีสุขภาพจิตที่ดีกว่าสังคมสหรัฐอเมริกาและอังกฤษที่มีสถิติของการเกิดภาวะซึมเศร้าในกลุ่มเกย์สูง^{19,20}

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาในระดับความสุขของกะเทย เกย์ไทย บรรลุตามวัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยพบว่า กะเทยเกย์มีความสุขเท่ากับคนทั่วไปเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกะเทยกับเกย์พบว่าเกย์มีความสุขมากกว่ากะเทยผู้วิจัยข้อเสนอแนะในงานบริการสุขภาพควรจัดบริการด้านสุขภาพจิตให้กับ กะเทย เกย์ เพราะเขามีแนวโน้มที่จะมีปัญหสุขภาพจิตจากผลกระทบจากปฏิสัมพันธ์กับสังคมและบุคลากรที่มีสุขภาพควรทำความเข้าใจถึงเพศวิถีเพศภาวะของกะเทย เกย์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตเขาได้ และควรมีมุมมองว่ากะเทย เกย์ ไม่มีความแตกต่างในการดำรงชีวิตซึ่งเหมือนกับคนทั่วๆ ไปในสังคม และการจัดบริการสุขภาพควรคำนึงถึงการบริการที่มีความไวเชิงเพศภาวะต่อการให้บริการ

ข้อจำกัดของการศึกษาวิจัยครั้งนี้อาจมาจากที่ไม่ได้แยกเก็บข้อมูลระหว่างกะเทยกับเกย์อย่างชัดเจน จึงทำให้ได้ประชากรกะเทยมาจำนวนน้อยกว่าเกย์ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปจะมีการแยกกลุ่มการศึกษาให้ชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ กะเทย เกย์ที่เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกท่าน แหล่งเงินทุนสนับสนุนจากโครงการนักวิจัยใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2552 และศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ร่วมวิจัย คุณกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ เลขานุการสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

1. Royal Academy. Dictionary Rayalinstitute B.E. 2542. Bangkok: Nanmeebooks; 2003.
2. Andrews FM, Withey. Social indicators of well-being. New York: Plenum; 1978.
3. Xinhua. Dictionary. Beijing: Bussiness publications; 1987.
4. Apichai Mongkol, et.al. Happiness and Mental health in the Context of the Thai Society. In J Psychiatr Assoc Thailand 2001; 46(3): 227-232.
5. Wu Y. Source of inner happiness. Taipei: Tong Da Book; 1992.
6. NoppadonKannika, et.al. Goss Domestic Happiness, GDH. Bangkok: ABAC POLL RESEARCS CENTER. [cited 2012 September 15]. Available from: www.abacpollcourses.au.edu
7. Uchida Y, Kitayama S. Happiness and Unhappiness in East and West: Themes and Variations. Emotion 2009; 9 (4):441-456.
8. Herdt G, Third Sex, Third Gender beyond Sexual Dimorphism in Culture and History. New York: Zone Books; 1996.
9. Foucault M. The History of sexuality volume 2. Random House: The United States of America; 1985.
10. Totsaworn Maneesrikum. Designating Gay to be Otherness. Dissertation, Ed.D. (Development Education). Bangkok: Gaduate School, Srinakharinwirot University; 2002.
11. Cant B. Exploring the implications for health professionals of men coming out as gay in healthcare settings. Health and Social Care in the Community 2005; 14(1): 9-16.
12. Cochran DS, Sullivan GJ, Mays MV. Prevalence of Mental Disorders, Psychological Distress, and Mental Health Services Use among Lesbian, Gay and Bisexual Adults in the United States. Journal of Consulting and Clinical Psychology 2003; 71(1): 53-61.
13. U-sa Sripanich. Life Histories of Male Transsexuals. Thesis of Master of Science in Psychiatry Department of Psychiatry. Graduate School Chulalongkorn University; 1998.
14. Montatip Chaiprem. Psycho-social factors related to male gender identity disorder with surgical sex-reassignment. Thesis of Master of Science in Psychiatry Department of Psychiatry. Graduate School Chulalongkorn University; 1997.
15. Watcharin Noosomton. Life and Work of the Male Transgenders. The degree of master of Labour and Welfare Development. Graduate school Thammasat University; 2003.
16. Apichai Mongkol and et.al. THE STUDY TO DEVELOP THAI MENTAL HEALTH INDICATOR In J Psychiatr Assoc Thailand 2001; 46(3): 209-225.
17. Pornthep Pearkao and Siriporn Chirawatkul. Happy, Sadness and Mental Status of Male Homosexuals in Isan Community. In J Psychiatr Assoc Thailand 2008; 53(4): 377-391.
18. Meyer HI. Prejudice, Social Stress, and Mental Health in Lesbian, Gay, and Bisexual Populations: Conceptual Issues and Research Evidence. Psychological 2003; 129(5): 674-697.
19. Williamson, R.I. Internalized homophobia and health Issues affecting lesbians and gay men. health education research Theory & Practice 2000; 15(1): 97-107.
20. Narisa Wongpanarak, Jirapa Siri wattanamethanon. Perception of Homosexuality in Adolescent Males. Journal of Nurses' Association of Thailand, North-Eastern Division 2012; 30(3): 42-49.

ตารางที่ 1 ความสุขในกลุ่มกะเทยเกย์

ระดับความสุข	จำนวน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยคะแนนความสุข	SD
มีความสุขมากกว่าคนทั่วไป (33 – 45 คะแนน)	45 (26.4)	35.51	2.52
มีความสุขเท่ากับคนทั่วไป (27 – 32 คะแนน)	60 (35.3)	29.28	1.67
มีความสุขต่ำกว่าคนทั่วไป (26 คะแนน/น้อยกว่า)	65 (38.3)	21.40	4.40
รวม	170	27.91	6.50

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนทดสอบทีคะแนนความสุขระหว่างกะเทยกับเกย์

กลุ่ม	$\bar{X}$	SD	df	t	p-value
เกย์	28.03	5.82	88.90	0.28	0.78
กะเทย	27.70	7.74			

ตารางที่ 3 ความต่างรายข้อของแบบประเมินความสุขระหว่างกะเทยกับเกย์

รายข้อที่พบความแตกต่าง	กลุ่ม	$\bar{X}$	SD	df	t	p-value
1) ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	เกย์	2.24	0.93	121.94	5.25	.00
	กะเทย	1.49	0.84			
2) ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต	เกย์	1.54	0.72	107.64	-3.73	.00
	กะเทย	2.00	0.75			
3) ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์	เกย์	2.36	0.77	96.84	3.76	.00
	กะเทย	1.82	0.92			
4) ท่านรู้สึกเป็นสุขในการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา	เกย์	2.24	0.86	95.14	2.85	.00
	กะเทย	1.78	1.04			
5) ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง	เกย์	0.58	0.77	124.47	-3.99	.00
	กะเทย	1.05	0.69			

Happiness among Thai Kathoey, Gay

Pornthep Pearkao PhD*

Abstract

This study aims to explore the happiness among the kathoey/gay group. The 9 Thai Happiness Indicators (THI-15) was the instrument tool used in this study. The reliability of THI-15 is 0.70. Of a total of 170 subjects 57 were kathoeys and 113 were gay individuals. Subjects were aged between 15 to 50 years. Collection of data took place between May 2010 and January 2011. Result showed that the kathoey/gay group displays the same level of happiness as other people in society. The average happiness scores were 27.91. These happiness levels of kathoey and gay persons are no different to society in general.

Keywords: Stress, Depression, Gay, Kathoey

* Center for Research and Training on Gender and Women's Health (CRTGWH)

** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University